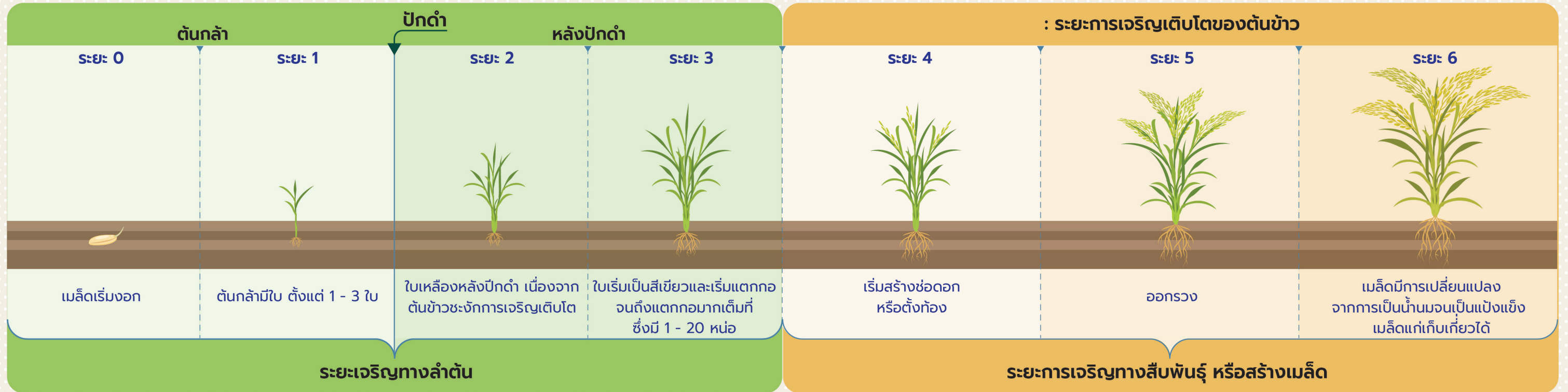

การใช้ปุ๋ยในนาข้าวที่เหมาะสมตามระยะการเจริญเติบโตของข้าว

หากเกษตรกรใส่ปุ๋ยได้ตรงกับช่วงเวลาที่ข้าวต้องการ จะช่วยลดต้นทุนและได้ผลผลิตสูง อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตได้อย่างยั่งยืน

ระยะการเจริญเติบโตของข้าว

มีความต้องการอาหารแตกต่างกันออกไป ดังนี้

ระยะข้าวงอก (ระยะ 0 - 1)	ถึงระยะกล้า ต้นข้าวจะใช้อาหารที่สะสมในเมล็ดตั้งแต่ข้าวเริ่มงอก จนถึงต้นกล้าอายุ 14 - 20 วัน
ระยะกล้า (ระยะ 1 - 2)	ต้นข้าวเริ่มดูดธาตุอาหารผ่านราก ต้องบำรุงด้วยปุ๋ยที่มีธาตุอาหารไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P) โพแทสเซียม (K)
ระยะแตกกอ (ระยะ 3)	หลังข้าวตั้งตัว ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจน (N) อีกครั้ง เพื่อให้ข้าวแตกหน่อใหม่แข็งแรง
ระยะข้าวสร้างรวงอ่อน (กำเนิดช่อดอก) (ระยะ 4)	ก่อนเก็บเกี่ยวข้าว 2 เดือน ต้องบำรุงด้วยปุ๋ยไนโตรเจน (N) เพื่อสร้างรวงให้สมบูรณ์แข็งแรง มีจำนวนเมล็ดต่อรวงมาก
ระยะข้าวตั้งท้อง (ระยะ 4)	บำรุงด้วยปุ๋ยไนโตรเจน (N) เพื่อช่วยการเจริญเติบโตของรวง
ระยะข้าวออกดอก (ระยะ 4 - 5)	ช่วงนี้ข้าวต้องมีน้ำอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ต้นข้าวสร้างเมล็ดให้เต็ม ระยะนี้ข้าวจะดึงอาหารที่สะสมอยู่ที่ใบแก่ (ส่วนล่าง) มาใช้
ระยะผลิผล (ระยะ 6)	เป็นระยะข้าวสุกแก่เต็มที่ สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

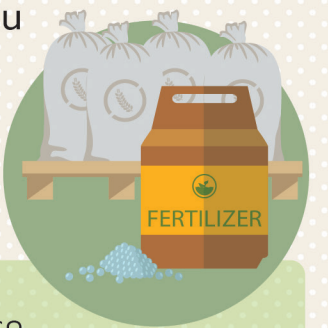

การผลิตข้าวมีการใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยที่ไม่ถูกวิธีจะทำให้ข้าวได้รับปุ๋ยมากเกินไป จนนำมาสู่ความเสียหายของผลผลิต

อาการของข้าวที่ได้รับธาตุอาหารมากเกินไป

สามารถสังเกตได้ ดังนี้

- ไนโตรเจน**: จะทำให้ใบมีสีเขียวเข้ม ใบมีขนาดใหญ่ ลำต้นอวบน้ำ ทำให้หักล้มได้ง่าย มีการแตกกอมากเกินไป เสี่ยงต่อการเกิดเข้าทำลายของแมลงศัตรูพืชและโรค เช่น โรคไหม้จากแบคทีเรีย โรคใบไหม้ และไม่ต้านทานการเข้าทำลายของแมลง
- ฟอสฟอรัส**: การให้ปุ๋ยฟอสฟอรัสที่มากเกินไปทำให้ข้าวขาดสังกะสี มีอาการปลายใบอ่อนมีสีเหลืองมีจุดสีน้ำตาลแซม ต้นเตี้ย ข้อสั้น เนื่องจากฟอสฟอรัสจะไปยับยั้งการดูดใช้สังกะสีของรากข้าว
- โบรอน**: จะแสดงอาการที่เห็นชัดจะเริ่มที่ปลายใบ ขอบใบของใบแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลหรือดำ ต่อมาจะแห้งและไหม้
- เหล็ก**: จะพบจุดสีน้ำตาล บนใบล่างจากปลายใบเข้าสู่โคนใบ และใบจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอมส้ม หากรุนแรงมากใบทั้งหมดยกจะกลายเป็นสีน้ำตาลปนม่วง และข้าวจะแตกกอน้อย ระบบรากมีจำนวนน้อย และมีสีน้ำตาลคล้ำ
- คลอรีน**: จะมีอาการแคะแกระ็น แตกกอน้อย การเจริญเติบโตชะงัก ใบอ่อนสีขาว ม้วนงอ ใบแก่สีน้ำตาล

ที่มา : วารสารส่งเสริมการเกษตร ปีที่ 57 ฉบับที่ 318 เดือนกันยายน - ตุลาคม 2567